

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Ministrstvo za finance
Ministrstvo za zdravje
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
Finančna uprava Republike Slovenije
Statistični urad Republike Slovenije

Datum: 20. 03. 2017

Izvajanje neposrednih nakazil prispevkov tujemu nosilcu zavarovanja po Uredbi (ES) 883/2004 in Uredbi (ES) 987/2009 v primerih, ko je bila začasno določena zakonodaja RS (z začasnim zavarovanjem) in je dokončno določena zakonodaja druge države članice EU sočasnih zaposlitev (določitve zakonodaje)

Na podlagi sklepov sestanka dne 16.06.2016 med Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ), Ministrstvom za finance (MF), Finančno upravo RS (FURS) in Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ) glede izvajanja navedenih uredb je pripravljen **načrt izvedbe neposrednih nakazil prispevkov tujemu nosilcu zavarovanja** v primerih, ko je bila začasno določena zakonodaja RS (z začasnim zavarovanjem) in je dokončno določena zakonodaja druge države članice EU, oziroma **sprejema prispevkov od tujega nosilca zavarovanja** v primerih, ko je bila začasno določena zakonodaja druge države članice EU (z začasnim zavarovanjem) in je dokončno določena zakonodaja RS.

1. Pravne podlage v zakonodaji EU

1.1. Pravila o začasnem zavarovanju

V 6. členu [Uredbe \(ES\) št. 987/2009](#) (izvedbena uredba) je urejeno zavarovanje v primeru postopkov spora med nosilci o določitvi zakonodaje, ki se uporablja na podlagi [Uredbe \(ES\) št. 883/2004](#). Določeno je:

1. Če v izvedbeni uredbi ni določeno drugače, v primeru različnih stališč nosilcev ali organov dveh ali več držav članic o določitvi zakonodaje, ki se uporablja, za zadevno osebo začasno velja zakonodaja ene od teh držav članic, in sicer v prednostnem vrstnem redu, kot sledi:

- (a) zakonodaja države članice, v kateri oseba dejansko opravlja dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe, če se ta dejavnost opravlja samo v eni državi članici;
- (b) zakonodaja države članice stalnega prebivališča, če je zadevna oseba zaposlena ali samozaposlena v dveh ali več državah članicah in opravlja del svoje oziroma svojih dejavnosti v državi članici stalnega prebivališča ali če zadevna oseba ni niti zaposlena niti samozaposlena;

(c) v vseh drugih primerih, zakonodaja države članice, katere uporaba je bila najprej zahtevana, če oseba opravlja dejavnost oziroma dejavnosti v dveh ali več državah članicah.

2. Če se stališča nosilcev ali organov dveh ali več držav članic o določitvi nosilca, pristojnega za zagotavljanje dajatev ali storitev, razlikujejo, je zadevna oseba, ki bi lahko uveljavljala pravico do teh dajatev ali storitev, če ne bi bilo tega spora, začasno upravičena do dajatev ali storitev, določenih v zakonodaji, ki jo uporablja nosilec v kraju njenega stalnega prebivališča, oziroma do dajatev ali storitev, določenih v zakonodaji, ki jo uporablja nosilec, kateremu je bila zahteva najprej predložena, če ne prebiva na ozemlju ene od zadevnih držav članic.

3. Če zadevni nosilci ali organi ne dosežejo dogovora, se lahko zadeva prek pristojnih organov predloži Upravni komisiji, vendar šele en mesec po datumu, ko so bila izražena različna stališča iz odstavka 1 ali 2. Upravna komisija skuša uskladiti stališča v šestih mesecih po datumu, ko ji je bila zadeva predložena.

4. Če je ugotovljeno, da zakonodaja, ki se uporablja, ni zakonodaja države članice, v kateri je bila oseba začasno zavarovana, ali da nosilec, ki je začasno plačeval dajatve, ni pristojni nosilec, se nosilec, določen za pristojnega, kot tak upošteva za nazaj, in sicer najpozneje od datuma začasnega zavarovanja osebe ali od prve začasne dodelitve zadevnih dajatev, kot da te razlike v stališčih ne bi bilo.

5. Pristojni nosilec in nosilec, ki je začasno izplačal denarne prispevke ali začasno prejel dajatve, po potrebi uredita finančni položaj zadevne osebe v zvezi z začasno izplačanimi denarnimi prispevki in dajatvami v skladu s poglavjem III naslova IV izvedbene uredbe. Dajatve v naravi, ki jih je nosilec odobril začasno v skladu z odstavkom 2, povrne pristojni nosilec v skladu z naslovom IV izvedbene uredbe.

1.2. Pravila o začasnem izračunu dajatev in prispevkov

Skladno s 7. členom izvedbene uredbe se dajatve in prispevki v določenih primerih začasno izračunajo. Če v izvedbeni uredbi ni določeno drugače, v primeru, ko je oseba upravičena do dajatve ali dolžna plačevati prispevek v skladu z osnovno uredbo, pristojni nosilec pa nima vseh informacij v zvezi s stanjem v drugi državi članici, ki jih potrebuje za dokončni izračun zneska te dajatve ali prispevka, ta nosilec na zahtevo zadevne osebe to dajatev dodeli ali ta prispevek izračuna začasno, če je tak izračun mogoč na podlagi informacij, ki jih ima nosilec na voljo. Zadevna dajatev ali prispevek se ponovno izračuna, ko zadevni nosilec prejme vsa potrebna dokazila ali dokumente.

Pravila o neposrednem nakazilu dajatev in prispevkov

V prvem odstavku 73. člena izvedbene uredbe je določeno, da za uporabo 6. člena izvedbene uredbe nosilec, ki je začasno izplačal denarne dajatve, največ tri mesece po določitvi veljavne zakonodaje ali opredelitvi nosilca, pristojnega za izplačilo dajatev, pripravi obračun začasno izplačanega zneska in ga pošlje pristojnemu nosilcu.

Nosilec, pristojen za izplačila dajatev, dolgovani znesek iz naslova začasnega plačila odtegne od zaostalih plačil ustreznih dajatev, ki jih dolguje zadevni osebi, in brez odlašanja prenese odtegnjeni znesek nosilcu, ki je začasno izplačal denarne dajatve.

Če znesek začasno izplačanih dajatev presega znesek zaostalih plačil, ali če zaostala plačila ne obstajajo, pristojni nosilec odtegne ta znesek od tekočih plačil pod pogoji in v mejah, ki jih za takšno kompenzacijo določa zakonodaja, ki jo uporablja, in takoj prenese odtegnjeni znesek nosilcu, ki je začasno izplačal denarne prispevke.

V drugem odstavku 73. člena izvedbene uredbe je predvideno, da nosilec, ki je začasno prejel prispevke od pravne in/ali fizične osebe, povrne zadevne zneske osebi, ki jih je plačala, šele potem, ko pri pristojnem nosilcu ugotovi zneske, ki so mu dolgovani po členu 6(4) izvedbene uredbe.

Na zahtevo pristojnega nosilca, ki se predloži najkasneje tri mesece po tem, ko je bila ugotovljena zakonodaja, ki se uporablja, nosilec, ki je začasno prejel prispevke, te prenese temu nosilcu, da se reši stanje glede prispevkov, ki jih pravne in/ali fizične osebe dolgujejo pristojnemu nosilcu za isto obdobje. Preneseni prispevki se za nazaj upoštevajo kot prispevki, ki so bili plačani pristojnemu nosilcu.

Če znesek začasno izplačanih prispevkov presega znesek, ki ga pravna in/ali fizična oseba dolguje pristojnemu nosilcu, nosilec, ki je začasno prejel prispevke, povrne presežni znesek zadevni pravni in/ali fizični osebi.

2. Pravne podlage v Republiki Sloveniji

V zakonodaji RS ni predvideno neposredno nakazovanje obveznosti med organi-nosilci javnih pooblastil, če je zavezanec enemu organu neupravičeno plačal obveznosti, ki bi jih moral plačati drugemu organu. Praviloma organ, ki je prejel neupravičeno plačane zneske, le-te vrne zavezancu, ta pa jih plača organu, ki bi jih moral prejeti.

Zavezanec za plačilo prispevka je določen v področni zakonodaji za posamezno področje socialnega zavarovanja.

V skladu s 352. členom Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2 obvezne prispevke za socialno varnost, določene z zakoni, ki urejajo prispevke za socialno varnost izračunavajo zavezanci za prispevke v obračunu prispevkov za socialno varnost. V obračunu prispevkov za socialno varnost mora zavezanec za prispevke za socialno varnost navesti podatke, ki so resnični, popolni in pravilni glede na posamezen zakon o obdavčenju ter ne smejo spraviti v zmoto organa za pobiranje prispevkov za socialno varnost. Prispevke za socialno varnost, za katere je zavezanec zavarovanec, za zavarovanca izračuna, odtegne in plača zavezanec za prispevke za socialno varnost, ki ni hkrati tudi zavarovanec in je plačnik davka v skladu z 58. členom ZDavP-2. V tem primeru se izračun prispevkov za socialno varnost opravi v obračunu davčnih odtegljajev (V nadaljevanju REK obrazci).

Zavezanec za prispevke (pravna ali fizična oseba, vključno s samozaposlenimi osebami in družbeniki, ki so dolžne plačati prispevke v svojem imenu ali v imenu zavezanca) mora obračun prispevkov davčnemu organu predložiti v zakonsko predpisanih rokih. Obračune prispevkov, ki jih morajo predložiti zavezanci za prispevke in na njihovi podlagi plačati prispevke v predpisanih rokih, določa Zakon o davčnem postopku – ZDavP-2 in posamezni podzakonski akti (pravilniki).

Glede na to, da je neposredno nakazilo med nosilci obveznih socialnih zavarovanj v EU urejeno z zakonodajo EU (izvedbena uredba), ki je načeloma neposredno uporabljiva, je treba zakonodajo RS razlagati in uporabljati v povezavi z zakonodajo EU.

3. Pristojnost za izvajanje nakazil prispevkov tujemu nosilcu zavarovanja

V RS obvezne prispevke za socialno varnost pobira FURS, v 73. členu izvedbene uredbe pa so aktivnosti naložene nosilcem obveznega socialnega zavarovanja.

MDDSZ je na medresorskem sestanku dne 16.06.2016 podalo pojasnilo, da se FURS, ki v okviru pristojnosti za pobiranje prispevkov izvaja del nalog v zvezi s celovitim izvajanjem obveznih socialnih zavarovanj, vključuje v izvajanje določb 73. člena izvedbene uredbe in je pristojen izvajati naloge v zvezi s pobiranjem prispevkov, ki po tej določbi zavezujejo nosilca.

4. Ugotovitev vsebinskega temelja prenehanja obveznosti zavarovanja v RS – akt o dokončni določitvi zakonodaje (obrazec A1)

V skladu s 6. členom izvedbene uredbe se v predpisanih postopkih pod določenimi pogoji ugotovi, da zakonodaja, ki se uporablja, ni zakonodaja države članice, v kateri je bila oseba začasno zavarovana. V teh primerih se postopek dokončne določitve zakonodaje, ki se uporablja, zaključi bodisi z izdajo obrazca A1 s strani pristojnega nosilca ali pa z aktom Upravne komisije. Organ, ki na strani RS sodeluje v postopkih dogovarjanja s tujimi nosilci zavarovanja, je ZZZS. Tudi v primerih, ko se dialog ali upravni postopek vodi pred Upravno komisijo, je o zaključku zadeve obveščen ZZZS, ki informacijo (v pisni obliki ali v obliki (bodoče) elektronske izmenjave podatkov) posreduje drugim organom.

Do vzpostavitve elektronskih oblik komunikacije ZZZS z dopisom ZPIZ-u posreduje informacijo o zaključku postopka določanja zakonodaje s pozivom za ugotovitev lastnosti zavarovanca in s priloženima prvim A1 (RS) in končnim A1 (EU).

Hkrati z zaključkom postopka za določitev zakonodaje ZZZS od tujega nosilca, ki je izdal A1, pridobi tudi podatke, potrebne za izvedbo neposrednega nakazila po drugem odstavku 73. člena izvedbene uredbe:

- znesek obveznih prispevkov, ki bi jih moral zavezanec plačati v državi članici EU za sporno obdobje, s specifikacijo po vrstah socialnega zavarovanja (ločeno za pokojninsko, invalidsko, zdravstveno, poškodba pri delu, starševsko varstvo, brezposelnost)
- vplačilne račune, na katere je treba nakazati posamezne vrste obveznih prispevkov,
- vse potrebne podatke za izpolnitev UPN (univerzalnega plačilnega naloga): ime banke, BIC, IBAN, SWIFT, idr.
- naziv in naslov tujih nosilcev, katerim se nakazujejo prispevki.

Prejeti odgovor tujega nosilca s potrebnimi podatki se posreduje na FURS (na naslov glavne pisarne GFU po e-pošti).

5. Izdaja odločbe o prenehanju lastnosti zavarovanca v RS

Kadar je bila zakonodaja RS začasno uporabljena in je njena uporaba z dokončno določitvijo zakonodaje prenehala za nazaj, ZPIZ z odločbo ugotovi prenehanje obstoja lastnosti zavarovanca za vse obdobje začasnega zavarovanja. Odločba vsebuje odločitev o zavarovanju za obravnavano obdobje. V obrazložitvi bodo opisani vsi razlogi za odločitev, iz katerih bo razvidno, da je šlo za začasno in potem dokončno določitev zakonodaje, ki ima za posledico prenakazilo prispevkov v skladu z 2. odstavkom 73. člena izvedbene uredbe.

6. Ureditev zavarovanja po dokončni določitvi zakonodaje in izdaja obrazca A1, pretok podatkov o spremembi določitve zakonodaje in ureditvi zavarovanja

Na podlagi te odločbe se pri ZZS stornirajo (razveljavijo) vse prijave zavarovanja za to obdobje. Storno odprte prijave ali storno zaključenega obdobja zavarovanja praviloma vloži zavarovanec sam. Če tega ne stori sam, ustrezne obrazce po uradni dolžnosti vloži ZPIZ v okviru izvršitve svoje odločbe. Podatke o razveljavljenem zavarovanju prejmejo vsi organi – uporabniki z redno elektronsko izmenjavo podatkov.

Za potrebe nadaljnjih postopkov, ki so posledica razveljavljenega zavarovanja, ZPIZ posreduje odločbo o lastnosti zavarovanca tudi na FURS (na naslov glavne pisarne GFU po e-pošti gfu.fu@gov.si).

7. Ugotovitev zneska neupravičeno plačanih prispevkov v obdobjučasne določitve zakonodaje RS in začasnega zavarovanja in nakazilo prispevkov tujemu nosilcu zavarovanja

Obveznost za plačilo prispevkov se v davčnih evidencah vzpostavi na podlagi predloženega obračuna davčnega odtegljaja in obračuna prispevkov. Zavezanci morajo obveznosti iz tega naslova poravnati v zakonsko določenih rokih.

Obračune prispevkov morajo zavezanci predlagati tudi v času, ko je vključenost v zavarovanje vzpostavljena začasno. Delodajalec, ki je plačnik davka (pravna oseba, fizična oseba, ki opravlja dejavnost), mora prispevke zavarovanca in delodajalca obračunati v obračunu davčnega odtegljaja (REK-1 obrazcu), katerega mora predložiti davčnemu organu najpozneje na dan izplačila dohodka iz delovnega razmerja. Za samozaposlene osebe in družbenike se prispevki obračunavajo mesečno v obračunu prispevkov za socialno varnost (OPSVZ/OPSVL obrazcu, v nadaljevanju: obrazci OPSV).

V zvezi s predlaganjem REK-1 obrazcev in obrazcev OPSV se uporabljajo določbe ZDavP-2 (50. – 54. člen).

Na podlagi odločbe o prenehanju obstoja lastnosti zavarovanca za celotno obdobje začasnega zavarovanja, ki vsebuje odločitev o zavarovanju in v obrazložitvi ugotovitev, da je šlo za začasno in potem dokončno določitev zakonodaje, ki ima za posledico prenakazilo prispevkov v skladu z 2. odstavkom 73. člena izvedbene uredbe, bo FURS od zavezanca za prispevke zahteval predložitev popravkov predloženih obračunov prispevkov (REK-1 ali OPSV).

Samozaposlena oseba ali družbenik v popravljenem obračunu prispevkov izkaže nižje zneske kot v prvotnem obračunu in uveljavlja vračilo preveč plačanih prispevkov. Vračilo na podlagi popravljenega davčnega obračuna ureja 54. člen ZDavP-2, pri čemer je določena časovna omejitev 12 mesecev. Po preteku časovne omejitve se glede vračila preveč plačanih obveznosti uporabi določba 97. člena ZDavP-2. Preveč plačani prispevki se zavezancu za prispevke vrnejo zmanjšani za znesek prispevkov, ki jim je potekel rok plačila pri davčnem organu. Pri tem se upošteva tudi drugi odstavek 73. člena izvedbene uredbe in se zavezancu vrnejo preveč plačani prispevki, zmanjšani za znesek prispevkov, ki jih je treba nakazati tujemu nosilcu zavarovanja.

Po prejemu in knjiženju popravkov navedenih obračunov prispevkov se bo v davčnem knjigovodstvu pri tem zavezancu zmanjšala terjatev za prispevke.

Na podlagi prejetih popravkov obračunov prispevkov bo FURS ugotovil dejanski znesek preveč plačanih prispevkov, upoštevajoč prejeta plačila do dneva odločanja, in izvedel pobote po določbah ZDavP-2. O vračilu prispevkov in prenakazilu prispevkov tujemu nosilcu bo FURS izdal odločbo o vračilu po 65. in 97. členu ZDavP-2. V navedeni odločbi bo FURS ugotovil, koliko prispevkov je bilo dejansko plačanih, znesek preplačila in znesek vračila, ki se izvede na račun tujih nosilcev zavarovanj (v okviru ugotovljenega zneska preplačila) in zavezancu za prispevek, če bodo znesku preplačil višji od zneskov, ki se nakažejo tujemu nosilcu.

Odločbo bo FURS posredoval zavezancu za prispevke. Po dokončnosti odločbe bo FURS posredoval odločbo tudi ZZZS-ju, ki bo kot organ za zvezo s tujimi nosilci obveznega zavarovanja o prenakazilu prispevkov (višina) obvestil tuje nosilce zavarovanj. Prispevki bodo nakazani tujemu nosilcu v roku 30 dni po dokončnosti odločbe. Če zavezanec plačila prispevkov po prvotnem obračunu ni izvršil in FURS ne izda odločbe o vračilu, bo o tem obvestil ZZZS, ki posreduje obvestilo tujemu nosilcu.

8. Tehnična izvedba nakazila prispevkov tujemu nosilcu in ureditev podatkov v davčnih evidencah

Tuji nosilci zavarovanj, ki so upravičeni do vračila prispevkov, bodo evidentirani v davčnih evidencah, pri čemer je obvezen podatek tudi podatek o IBAN mednarodni številki bančnega računa ter BIC kodi. Evidentiranje teh podatkov na podlagi obvestila ZZZS uredi FURS pred izvedbo vračila.

V vsakem primeru, se bo v skladu z 97. členom ZDavP-2 še pred izvedbo vračila izvedel pobot vseh neporavnanih zapadlih terjatev, pri čemer se bo v primeru deljenega zneska zmanjšal znesek za vračilo sorazmerno vsem prejemnikom.

9. Pretok podatkov o popravkih obračunov in izvedbi nakazila

Podatki o popravljenih obračunih in popravki podatkov na obrazcih M-4 se posredujejo zakonsko upravičenim uporabnikom v skladu z veljavnimi predpisi in pravili.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Ministrstvo za zdravje
Ministrstvo za finance

Ožja delovna skupina za pripravo enotnega sistema
evidenc na področju socialnega zavarovanja